

Kwestionariusz

b. juca.

- 1 -

645

REFERAT
HISTORYCZNY

1. Feliks Fijałkowski, kapr. 44 lat, technik, kawaler
2. Dnia 28-IX-39r. zostałem w ^{Turyszkach} Szepietowie uzbrojony i wzięty do niewoli przez wojska rosyjskie w Szepietowie.
3. Oboz jucair w Dubnie. Oboz jucair w Omelaukach. Oboz jucair w Płaskowicach.
4. Oboz w Dubniu mieścił w dwóch dużych murowanych budynkach. Te czasów polskich były to chemielarnie. Teraz zostały otworzone drzwiami kolezastymi i wokół obstawione strażnicami „gółbawcami”. Wstrętnego ludymicę było przedzielone na dwie sale. Jedna mieściła się na dole, druga na górze. Sala dolna posiadała małe zakmitywane okienka. W sali górnej okienka były w dachu. Każda sala miała piętrowe przyce. O śmiejących warunkach nie było mowy. Sale były tak przepchnięte ludźmi, że nie tylko nie było mowy o swobodnym poruszaniu się leczą nawet o spaceru. Porozgłowy braci Łatini i dyskamenty przedstawiały nam na pastwę wzy i pluskiw. Wybitnie przyznali się bracia mydła i bielizny.
5. Oboz w Omelaukach mieścił się w stanistach otoczonymi kolezastymi drzewami. Tu już były Łatini i dyskamenty bez zata dołączają nam zimno i ciemnota.
6. W Płaskowicach mieszkaliśmy w barakach. Ogromny budynek z desek - przykryty płótnem, bez podłogi i pieców. Jucairy spali na przyrach. Ciemnota i zimno.
7. Jucairy byli przeważnie narodowości polskiej. Nie brakło także narodowości żydowskiej, ukraińskiej i białoruskiej. Polacy żyli ze sobą zgodnie i wzajemnie się wspomagali. Dobre i kasty stworzili Ukraińcy. Porozgłowo stosunek ich był do nas wrogi lecz z biegiem czasu zmienił się. Przyczyną zmiany było powstanie Ukraińców w 1939 r. i ich doświadczenia. Jakoś się rozmawiało o wolnej Ukrainie i o dobrobycie.
8. Najbardziej lubiana narodowością przez N.K.W.D była ludność żydowska. Pracowali oni przeważnie w kancelariach i w magazynach.

Polscy przybyli patrzyć na to co się przedstawiało na
białoruskiej. Dawali im lepsze płace i wysuwalili na starsze
grup przemysłowe (bragaderny, dzinsitnicy).

6. Normy pracy we wszystkich obrotach były bardzo do siebie podobne.
Po lunchu o godz. 5³⁰ o godz. 6³⁰ wymarsz na trasę. Od 6³⁰ do 3³⁰ praca
przy budowie dróg. Po powrocie z pracy (o kilka a nawet kilkanaście km.
od obrotu) mieliśmy o godz. 17³⁰ obiad. Normy bardzo duże i ciężkie
do wypełnienia. Typowe była całkowita waleńność, od procentu
wykonanej pracy. Cielowic słabo fizycznie otrzymywali dziennie:
400-600gr. chleba, 3 rary zupę i parę gr. cukru. Płacy piwizny zara-
dniczo nie było. Za wyrobienie 100% normy dostawali robotnic zapłatę
lecz jeśli ułupnego dnia ten się sam robotnic nie wykonał swojej pracy -
musiał sam dopłacać. Bardzo trudno się udało, którymś z robotnic
otrzymać miesięcznie parę rubli. Bardzo dotkliwie dawał się odczuć
brak mydła, które nigdy nie mogło nadejść z „Moskwy”.

Ubrania i bielizny zaradniczo nie wydawano. Jeśli chyba któraś
kobietka spaliła się w dyskanurze, to otrzymywała stare i używane.

7. Utożsamianiu się N.K.S.D. do Polaków było wrogie. Cały obrot był
obsadzony „szpicłami” przedstawicielami z ludności żydowskiej i biało-
ruskiej. Ci skrytnie ławili każde nieporozumienie i dawali
N.K.S.D. Za było „przestępstwo” pakowania do kartonu i stawało się
zawrzo wnieść w badawego ręce jego przestępstwa. Za przestępstwo
uważano: głosnie przyzwyczajanie się do polszczyzny, wszelkie formowanie się
tematy polityczne a gorszą zbrodnią była krytyka rządów Z.S.S.R.
Czysto były przeprowadzone przez „pałrobotniców” pogadanki o krei-
cji anty-religijnej i anty-polskiej.

8. Pomoc lekarska była słaba i udzielał jej przeważnie nasi
sanitarjusze. Brak lekarstw i pomocy fachowej wybitnie przyrzępnęły
się do dużej śmiertelności. Do szpitali odyłano po miszeryjnych
wypadkach kandydatów. Łagocności z rodziną do 40% można było
utrzymać listownie. Po 40% rodziny żyjących ani z krajem ani
z rodziną nie było. Po niestępkaniu trudnym etapem naszego mar-
szu Pławierski-Starobitok, marsz w którym dziesiątki tysięcy w wywar-
paniu i gwałcie, dziesiątki zostały porażone przez lekarza nieumiejętnie,
został on poddany umowie angielsko-rosyjskiej dn. 30 sierpnia swol-
niony z niewoli i teleportacji w Starobitoku natychmiast po przyjeździe